

Prijatelji,  
ljubavnici i druge  
katastrofe  
Fiona Nil

Prevela Jasmina Đorđević

alnari  
PUBLISHING

Beograd, 2011.

*Za Feliksa, Maju i Kaspara*



Istinu kaži svu – ali koso –  
Jer u kruženju uspjeh počiva –  
Divna nenadanost Istine – za naš  
Lomni Užitek – presjajna biva –  
Ko što Dijete kad mu ljubazno  
Objasniš munju više ne strepi –  
Istina postupno nek zabljesne  
Il će svi ljudi biti slijepi –  
Emili Dickinson\*



„Reci mi s kim se družiš, pa ću ti reći kakav si.“\*\*

---

\* *Poezija*, Emili Dickinson, Svjetlost, Sarajevo, 1988. Prevod: Jasna Levinger i Marko Vešović.

\*\* *Don Kihot*, Servantes.

Do jedanaest sati tog jutra krajem februara, Sem Dajmond smatrao je sebe umereno srećnim oženjenim čovekom. Bio mu je trideset deveti rođendan i svake godine, otkako su se upoznali, Lora mu je priređivala rođendansko iznenađenje. Istini za volju, postala je manje dosetljiva otkako su dobili decu i on je uvek sumnjao da se možda nadmetala s njegovom majkom, ali svejedno – smatrao je sebe srećnim što je oženjen ženom koja se i dalje toliko trudila oko rođendana svog muža.

Naravno, Lorine pokušaje prikrivanja podrivala je njegova nesposobnost da se odupre virenju u njen dnevnik kako bi pronašao pažljivo sastavljene spiskove, napisane urednim crnim slovima, potencijalnih poklona, mogućih restorana i gostiju za večeru iznenađenja. Međutim, Sem je dobro glumio zaprepašćenje, a Lorina providnost ga je ohrabrivala, bila je dokaz da je sigurna u pravac kojim se njihov život zaputio.

Međutim, danas je bilo drugačije. Nigde nije bilo beležaka. Deca mu nisu ništa natuknula o tome šta je njihova majka nameravala. Nije bilo nagoveštaja od prijatelja. Kada je u deset ujutro stigla dadilja pozdravivši ga zavereničkim osmehom, a Lora objasnila da će ostatak dana provesti van kuće, dopustio je svojoj mašti da podivlja: ovo će biti nešto posebno. Ona nosi torbu, dovoljno veliku da u nju stanu četkice i donji veš, primetio je Sem, ali premalu za rezervnu odeću. Osmatrao ju je s mnogo nade. U toj torbi je obično nosila svoje medicinske časopise i neurološku opremu. Koliko je mogao da vidi, unutra nije bilo ničega što bi nagoveštavalo posao: ni čekića za proveru refleksa, ni zvučne viljuške, niti primerka *Britanskog medicinskog žurnala*. Povrh toga, sa

zadovoljstvom je primetio poledinu neke knjige, jer je to značilo da će neko vreme provesti van kuće.

Da je pažljivo pogledao, primetio bi da se knjiga zove *Parenje u zarobljeništvu*, i to bi možda obuzdalo njegova očekivanja. Mada je Lora bila strastan čitalac, i neko vreme bila član kluba čitalaca, dok to nije počelo da se preklapa sa njenim dežurstvima, knjige o popularnoj psihologiji obično je izbegavala. Ali Sem je bio vedar jer je bez sumnje znao da su krenuli u neki hotel, možda će tamo provesti ostatak dana, a verovatno i celu noć. Razmišljao je da je ponela malu torbu zato što nije htela da mu pokvari iznenađenje. Osim toga, nije bilo potrebe da nose bilo šta u krevetu, u sobi bez imena, u hotelu koji je imao pufnaste bademantile okačene o vrata kupatila i TV kanale za odrasle. Bez sumnje, kada stignu u tu spavaću sobu, najpre će hteti seks, što se pod njihovim krovom nije desilo pet meseci i šest dana.

Sem je sada brojao dane seksualnog isposništva, baš kao što je u svojim tinejdžerskim godinama lupao rečke nakon osvajanja. Odjednom mu je palo na pamet da Lora verovatno nije razmišljala o kontracepciji, pa je bukvalno stao u pola koraka. Možda sve ovo nije ništa više od složene zavere da ga uhvati u zamku trećeg deteta. Ugledao je apoteku preko puta Erls kort rouda.

„Šta nije u redu?“, pitala je Lora, ozlojeđeno uvrćući pramen kose oko prsta.

„Trebalo da kupim nekoliko stvarčica“, rekao je Sem, podigavši obrvu.

„Zakasnićemo“, navaljivala je, vukući ga za ruku.

„U hotelima obično ne možeš da se prijaviš pre podneva“, lukavo je rekao Sem.

Gledala ga je čeličnoplavim očima. One su ga najviše zaprepašćivale na Lori. Sunce je bilo iza nje, a na jutarnjoj svetlosti oči su joj bile blede i bistre, kao da je izašla iz čudnog, tolkinovskog sveta duhova. Njena duga svetla kosa, šišana dvaput godišnje na istu frizuru, njen diskretni nos i izdašne usne sa jednim slojem balzama sa ukusom jagode, bili su kao poznati prijatelji koje je godinama uzimao zdravo za gotovo. Sve je to govorilo o Lorinoj jednostavnoj prirodi. Ipak, čak i nakon decenije, njene oči su iznenađivale Sema. Izvukla je naočari za sunce iz torbe, stavila ih i ponovo postala obična.

Očigledno nije htela da se oda. Ili bar nije htela da prikriiveni motiv za takvo vrđanje bude tako rano otkriven, sigurno ne pre nego što se njegova nesvesna, ushićena sperma ne spetlja sa njenim jajašćetom. Nasměšio se Lorinoj providnosti i, ohrabren mislima o onome što je predstojalo i svojom dalekovidošću u osujećivanju njenog lukavog plana, Sem se osećao blagonaklono. Uzeo ju je za ruku i iznenadio se kada je ona odgovorila stegnuvši čvrsto njegovu. Lora nikada nije bila krhka.

Sem je uvukao stomak, bila je to navika s kojom je nedavno počeo kada bi razgovarao sa nekom privlačnom ženom ili muškarcima koji su primećivali da sada mogu da uguraju bar pola prsta u njegov stomak, pre nego što naiđu na ikakav značajniji otpor. Čak su i deca komentarisala njegovu krofnastu mekoću. Granice moraju da postoje, razmišljao je Sem. Kao Nel i Ben. Za pet godina ljudi bi mogli reći da izgleda dobro za svoje godine. Ali sada je podsećao na zapuštenog labradora, neujednačene kose, mlitavog stomaka i vodnjikavih očiju. Ipak, u tome je bila jedna od mnogih prednosti bračnog života. Vođenje ljubavi više nije bilo kvalitativan poduhvat i to je bilo olakšanje. Lora neće pobeći iz hotelske sobe kada se on svuće. Neće zahtevati ni nekakvu složenu predigru. A neće ni nerealno očekivati da se brzo oporavi.

Već je počeo da se pita i da li je čovek koji je pre dvadeset godina prodavao travu u ćorsokaku preko puta stanice metroa i dalje tu. Možda bi to bila loša ideja jer danas je gudra bila tako jaka da bi od nje ili postao paranoičan i ne bi se pokazao na zadatku, a nije smeo rizikovati da se to ponovo desi, ili bi, još verovatnije, sasvim otupeo. Jer jedini nagon koji se kod Sema po značaju primakao seksu bila je želja da spava.

Čudio se čistom optimizmu ljudskog duha kada bi svakog petka on i Lora odlazili u krevet ubeđeni da će to biti noć kada će dobiti osam sati neprekidnog sna, a zatim izležavanje sledećeg jutra i dva dana da se propisno opuste pre nego što ponovo krenu na dirinćenje u ponedeljak ujutro. Koja je snaga volje bila potrebna da čovek na kraju svake radne nedelje veruje kako će vikend biti oporavak? Sigurno su sami sebe obmanjivali.

Razmišljao je o ovom jutru. O svom rođendanu. Sem se probudio sa tihim ushićenjem otkrivši da u krevetu nema uljeza. Nema pasa, nema maćaka i, najvažnije, nema nijedno od njihove dece. Primetio je poluo-tvorenim okom da je Lori dojka ispala iz majice i sada je opuštено ležala

na samo nekoliko centimetara od njegovih usta. Dotakao ju je i Lora je uzdahnula zadovoljno. To je dobro, pomislio je Sem. Vrlo dobro. Uslovi poput ovih su retki.

Ali kada je zatvorio oči i jezikom posegnuo ka bradavici, u levo nozdrvi je osetio tako oštar bol da je video samo crvenu penu. Mozak mu je penušao dok je pokušavao da obradi šta je uzrokovalo taj strahoviti bol. Bio je to prodoran, oštar bol koji je trajao manje od trideset sekundi, ali dovoljno intenzivan da se Sem ispovraća pored kreveta.

„Šta je to, jebote?“, pitao je Sem stežući nos.

„Ne psuj“, rekla je Lora, dok je Ben jecao u njenim rukama. „Ben se krio pored kreveta. Njegov prst je završio u tvom nosu.“

„Ovo je kao u *Keri* kada ruka izađe iz groba“, mucao je Sem, i dalje preneražen. Iako je prst bio u njegovom nosu samo nekoliko sekundi, Sem je osećao kao da je prodro kroz nosnu duplju toliko duboko da je moždana tečnost počela da mu curi kroz nos. Opipavao je tražeći krv, ali nije je bilo.

„Jadni Ben“, rekla je Lora, milujući zamršenu kovrdžavu kosu svog četvorogodišnjeg sina.

„A ja?“, pitao je Sem. „Šta je sa mnom? Šta je sa mnom?“

U kojoj su dobi muškarci prestajali ujutro da se bude sa željom za seksom? Zapitao se Sem sada. Kada im opadne nivo azot-monoksida, samozadovoljno mu je odgovorio drugi glas u glavi. Sem se prisetio da je to jednom pomenuo svom najstarijem prijatelju, Džonatanu Slitu, u previjagranskoj eri, znajući da je on jedinstveno podložan takvim podacima. Džonatan je otišao i kupio gas za smejanje pogrešno verujući da su azot-monoksid i azot-suboksid jedno te isto. Njegova devojka – bilo ih je toliko mnogo pre Hane da se Sem više nije sećao koja – nije bila oduševljena i ostavila ga je istog dana.

Poluosmeh izvio se oko Semovih usana dok se prisećao toga, ali brzo se pretvorio u grimasu kada je pomislio na posao. Nekada je bio zadivljen bogatstvom znanja koje je sakupio tokom karijere autora medicinskih drama. Neko vreme je čak izigravao lekara opšte prakse za svoje prijatelje. Više to nije radio. Postojao je ograničen broj bolesti i nezgoda, a sve su bile iscrpljene u prvih pet godina serije *Bez reanimacije*. Od tada su priče postajale sve fantastičnije. Jedna skorija epizoda govorila je o

doktorki koja je otišla na plastičnu operaciju da bi izgledala kao svoja sestra, kako bi otkrila da li je njen muž imao vezu s njom.

„Gospode, ko to smišlja?“, iznureno je mrmljao Sem. Trebalo bi objaviti moratorijum na bolničke sapunice. Čak ako bi zbog toga i ostao bez posla, učinio bi uslugu ostatku ljudskog roda. A nikada neće dobiti posao da piše za *Uvod u anatomiju*. Sada ne. Bilo bi to kao da pišeš pesme za Barija Meniloua, a razmišljaš o tome kako bi mogao da se prebaciš na pisanje opera. Možda bi trebalo da postane bolničar. Mogao bi da iskoristi sve svoje znanje. Ili da postane neurolog, kao Lora. Iako je bila iscrpljena svojim poslom, on je imao bar nekakvog smisla.

Trebalo bi da ispriča Lori o toj krizi. To mu je Džonatan preporučio. Lora je bila hladnokrvna žena sa praktičnim rešenjima za probleme. Uvek je bila takva. Čak i dok su bili studenti, isticao je Džonatan. Ali Sem nije hteo da od Džonatana prima savete kako da vodi sopstveni život i nije mogao podneti da razočara Loru još više nego što već jeste. Udala se za čoveka kome su svi predviđali brz uspeh, a on je, evo, već sedamnaest godina radio isti posao, približavajući se četrdesetoj siguran da ono najbolje neće doći.

Danas, ipak, ništa od toga nije bilo bitno. Mogao je da zanemari takve misli i da uživa u trenutku. To je bilo nešto u čemu je bio dobar. Bio je sam sa svojom ženom, bez dece, u nedelju ujutro, u centralnom Londonu, a nije mogao da se seti poslednjeg vikenda kada se to desilo. Činilo se da su mogućnosti neograničene.

Išli su niz Eriks kort roud, mesto koje nijedno od njih nije posetilo više od decenije, bar koliko je njemu bilo poznato. Upečatljivo je isto, razmišljao je Sem dobrodušno. Osušena bljuvotina na pločniku pre je pripadala tinejdžerima koji su se opijali nego australijskim bekpekerima, a prodavnice koje su prodavale jeftine letove do zabačenih mesta preobrazile su se u pouzdane turističke agencije. Ali kao i godinama ranije, taj put je i dalje obećavao beg. Privukao je Loru bliže sebi.

Iznenadena što Sem nije mogao da oseti dubinu njenog povlačenja, Lora je dozvolila da je zagrlji. Ako je i primetio njeno oklevanje, nije ga pominjao. Ironija je bila u tome što je jutros delovao pozitivnije nego mesecima pre. Ili nije imao pojma šta će se desiti, ili je bio veštiji u mračnim umetnostima prevare nego što je predviđala. Sve strane njegove

ličnosti morale su ponovo da budu sagledane u svetlu njenog nedavnog otkrića. To je bilo iscrpljujuće.

Pitala se kako izgledaju drugim ljudima. Da li izgledaju kao bračni par koji i dalje uživa u seksu? Ili kao ljudi čija se veza iz jednostavne strasti pretvorila u ravnodušno partnerstvo, kada seks postaje kao incest? Bar još nisu bili u žabokrečini: svi načini opštenja još su bili otvoreni i to je bio uspeh. Čak iako više nisu mogli da čitaju signale koje je ono drugo slalo.

Lori je palo na pamet da, ako su obrisi njihove veze njoj nejasni, onda su sigurno takvi i ostalim ljudima. Što se njihovih prijatelja tiče, ona i Sem su poput stene. Ali niko nije mogao znati šta vreba u braku osim dvoje ljudi koji su u njemu, a ako biste dovoljno zagrebali površinu bilo koje veze, sigurno biste stigli do krvi. Veze su kao amebe, neprekidno menjaju oblik. Jedino je bilo sigurno da će se razviti u nešto drugo.

Isto bi moglo da se kaže i za prijateljstva. Lora nije prestala da razmišlja o tome, a kada jeste, nekoliko meseci kasnije, odnosi između svih njih izmenili su se kako nije mogla ni da predvidi, ni da razume.

Zapitala se načas da li ispravno postupa, ali nije dozvolila da joj se ta misao uobliči u glavi jer bi je mogla sprečiti u njenoj nameri. Morala je da bude odlučna. Ako je htela da istera istinu na čistac, morala je da bude jaka, zbog sebe i zbog dece. Čim je to pomislila, oči su počele da joj se pune suzama. Nešto u potrebi da bude jaka uvek ju je teralo da plače. Da li je postala krhka zbog toga što je imala decu ili je razlog bio u tome što je sada bila s pogrešne strane trideset pete, u podnožju hormonskog sloma koji se nadvijao nad njom? Potražila je mapu ulica u torbi, nadajući se da Sem neće primetiti u kakvom je raspoloženju. Uvek je bio tako fin kada je bila uznemirena, a ako bude fin, sve će biti samo još gore.

Umesto toga, zamislila je Nel i Bena kako se igraju kod kuće i utešio ju je dobro poznati osećaj krivice jer nije s njima.. Ben će biti u korpi za psa i pretvarati se da je Nelin ljubimac, sa povocem pričvršćenim za gajku njegovih farmerki, ili će se igrati nove igre, one koju Lora još nije videla, kada je Ben postao Nelin rob i radio sve što je ona zahtevala. Bila je to nestvarno harmonična vizija, jer su njih dvoje zajedno bili zapaljivi kao srednjoškolski eksperiment iz hemije.

Daleko od dece, Lori je bilo lako da idealizuje porodični život. Zaleđena slika nje kako sedi za kuhinjskim stolom, jednom rukom meša



## *Prijatelji, ljubavnici i druge katastrofe*

smesu za kolač, a u drugoj drži treću bebu, često joj je padala na pamet kada je trebalo da zapiše opažanja između dva pacijenta. Taj nepokretni život razvijao se godinama i dobijao je sve više detalja. Bio je tu zelenobeli karirani stolnjak, vaza sa buketom cveća, a beba je nosila šareni pleteni džemper dok je sisala iz ogromne mlečne dojke. Bradavica je bila velika i braon i neprirodno krupna. Dok je zatvarala oči u svojoj toploj, neprovetреноj kancelariji, Lora je gotovo mogla da oseti slatku privlačnost tog prizora.

Stvarnost je bila manje slatka. Ove nedelje, Nel, kojoj je tek sedam godina, pitala ju je šta će im još jedno dete jer, ako ćemo iskreno (to joj je bila omiljena nova fraza), život bi joj bio mnogo lakši bez Bena. Lora je pokušala da objasni da bi bila usamljena, ne bi naučila da deli, ali pošto je Nel bila uporna, na kraju joj je rekla da će joj, kada ona i Sem budu stari i nemoćni, biti drago jer ima s kim da deli obaveze oko njih.

A istog popodneva, kada je Lora počela da se pita je li Nel možda u pravu, odvela ih je da prime MMR vakcine u ovdašnju ordinaciju. Sem je u poslednjem trenutku odlučio da pođe s njima, tvrdeći da mu treba odmor od posla, mada je Lora mogla da vidi da mu je ekran potpuno prazan. Nervozno je stajao pored vrata klinike dok je mlada sestra prilazila sa vakcinom. Na trenutak, Nel je bila sasvim mirna i baš kada je Lora pretpostavila da je sve u redu, ona je vrisnula vriskom od kog se ledila krv u žilama, a Lorini nožni prsti se grčili. Sem je uspeo da je smiri. Nel se njemu okreće kada je povređena, primetila je Lora pomirena sa sudbinom, dok se usredsredila na Bena, koji se ukopao u mestu. Sestra je spremila drugi špric, podigla ga ka svetlosti i lagano pritisnula da se uveri da u njemu nema vazduha. Zakoračila je ka Benu i savila se da mu gurne iglu u ruku. Odjednom je Nel jurnula i stala između Bena i šprica, zahtevajući da ona primi vakcinu umesto njega.

„Nemojte da povredite mog malog brata“, jecala je, „molim vas, nemojte da ga povredite.“ Ben je bio zaprepašćen. Pošto je bila tako ne-sebična, sestra je Nel dala mali plastični magnet kom se divila, a onda zabila iglu u Benovu ruku.

„To je bio dokaz tvoje ljubavi“, zadivljena Lora je rekla Nel.

„Ne budi smešna, mama“, rekla je Nel nehajno. „Htela sam magnet.“

Jedina korist od ovog iznenadnog, neočekivanog skretanja pažnje u njenom životu bila je to što je, prvi put u deset godina, Sem ponovo

postao najvažniji. Podsetilo je Loru na veliku nesigurnost koja je odredila prve dane njihove veze, kada je nepoznato nadjačavalo poznato, pre nego što su Semove vrline postale njegovi poroci. Umesto da brine za svoju decu (Nelinu školu, Benov ekcem, njihovo odbijanje da jedu povrće) mislila je o Semu, posmatrala njegovo raspoloženje, analizirala njegove pokrete i čitala između redova njihovih razgovora. Lora je čvrsto stegla Semovu ruku bacajući pogled u svoju torbu i preturajući po stranama mape.

„Reci mi ime hotela, možda znam gde je“, rekao je veselo.

Trgla se. Kako je Sem mogao da pomisli, kada se u obzir uzme njihova tekuća finansijska kriza, da će se oprostiti od stotina funti kako bi proveli noć u kitnjastom hotelu na obodima Južnog Kensingtona? Prošli su pored prodavnice na uglu koja je prodavala strane novine sa uredno naslaganog štanda na pločniku: *Mond, Pais, Zidojče cajtung*. Ali svuda je bio samo jedan naslov: „*Crise Bancaire*“, „*Crisis de Liquidez*“, „*Kreditkrise: Geld Zerstört die Welt*“. Sem je prolazio pored, ne primećujući ih.

Neprobojan je za svetski ekonomski pad kao nekakav ruski oligarh, pomislila je Lora, trudeći se da zauzda svoju iznerviranost. Nije primećivao da je potrebno dvadeset funti više da bi se napunio rezervoar automobila, ili da su se rate njihovog kredita povećale, ili da je Lora umesto u *Sejnsberizu* počela da kupuje u *Lidlu*. Kada je Džejni objavila da je trudna, nekoliko meseci ranije, u senci kolapsa banke *Nortern rok*, njen novi dečko, Stiv, menadžer za privatne investicione fondove, brzo je primio njihove čestitke i skrenuo razgovor sa kontraceptivne krize na kreditnu krizu. Mrmljao je nešto o „bankarskom sistemu u senci“ i „mračnim neregulisanim ćoškovima“ finansijskog sektora i upozorio ih da više nijedan trgovac neće ni taći akcije *Lejmana*. Sem je odbacio njegovu zabrinutost, rekavši da je samo pokušavao da ostavi utisak na Loru i da učini da njegov posao zvuči zanimljivije nego što zaista jeste.

Loru je brinulo što joj je toliko smetalo da finansijski teret leži na njenim ramenima, pošto je godinama mislila da je to ono želeli. Raspravljala se sa majkom tvrdeći da je njena generacija preuredila kućni pejzaž. Ona je prva generacija neurologa u kojoj su muškarci i žene podjednako prisutni u poslu, Lora ju je ponosno obavestila. Sem će ići za svojim kreativnim ambicijama, vodiće bitku na domaćem frontu, a ona će da zarađuje pare. Osim što nijedna od tih ambicija nije potpuno

ostvarena: Lora se odrekla privatne prakse kojom bi uvećala svoju platu u nacionalnoj zdravstvenoj službi, a Sem je još uvek gledao *Utakmicu dana* dok je ona u pola jedanaest uveče širila mokat veš. Sada joj je to manje delovalo kao revolucija, a više kao smrt iscrpljivanjem.

„Tražim kuću negde na južnom kraju Stenhoup gardensa“, objasnila je Lora nejasno, okrećući mapu u rukama i pokušavajući da dokuči gde je sever.

„Pronaći ćemo je“, rekao je Sem uvereno, ponovo je uzevši za ruku i privukavši bliže.

„Mirišeš na spaljenu plastiku, Seme“, promrmljala je Lora, odmaknuvši se ne izvlačeći ruku iz njegove.

„Okupaću se kada stignemo tamo“, izvinio se. „Možda bismo mogli zajedno.“ Lora ništa nije rekla. „Izvini zbog čajnika.“

„Nije bitno“, rekla je Lora. „Sreća da je Nel otišla u kuhinju u pravom trenutku.“

„Ne razumem zašto to stalno radim“, rekao je Sem odmahujući glavom. „Sada sam tako rastrojen.“

„Kasnije ćemo pričati o tome“, predložila je Lora. „To je samo čajnik.“

Ali bilo je to više od čajnika. Bio je to simptom. Sem je u poslednja dva meseca tri puta stavio električni čajnik na gorionik za gas. Dvapat su je pozvali iz škole da joj kažu kako niko nije došao po decu. Ispočetka je redala potencijalne medicinske uzroke. Uzroke amnezijskog sindroma: Alchajmerova bolest, povreda glave, herpes, udisanje rastvarača, tumori, trovanje arsenikom, alkohol. Mada je bila istina da je Sem više pio, to nije bilo potpuno objašnjenje. Onda, kada je tražila neki broj u njegovom mobilnom telefonu, pronašla je tekstualne poruke i njene sumnje su bile potvrđene onim što je već videla na njihovom računaru. Nije bilo neurološkog problema: on je imao ljubavnicu.

To se dešavalo kada bi muškarci stigli u četrdesete. U Nelinom razredu je bila jedna majka. Pre godinu dana veselo je prisustvovala sa mužem na predstavi za Malu Gospojinu, tapkajući oči maramicom u odgovarajućim trenucima kada je njena kćerka bila na pozornici u ulozici ovčice. Ovog Božića, njena kćerka je unapređena do uloge Marije kako bi joj bio olakšan prelazak na novu maćehu. Lora ju je videla u gomili. Bila je kopija prve žene, samo dvadeset godina mlađa. Trebalo je samo da slušate novi album *Rejdioheda*, što je Sem činio uznemirujuće često,

i shvatili biste načela klasičnog muškog sredovečnog vrtloga. Lora je prekorevala sebe što se tako sporo uhvatila u koštac s problemom, ali bar je sada krenula u akciju.

I tako su, držeći se za ruke, stigli pred nepoznatu kuću sa belom štuko fasadom, sa malim znakom pored zvona na kom je pisalo „Bračno savetovište“. U trenutku optimizma, Sem je pomislio da su možda pošli u urbanu banju za iscrpljene roditelje. Dok su čekali pored vrata, drugi par se pojavio. Muškarac je toliko stiskao usne da mu je sve oko usta pobeležilo. Njegova žena je pritiskala natopljenu maramicu uz nos i izvlačila par ogromnih naočara za sunce iz svoje torbe. Na trenutak su se pogledali u oči. Sem, koji je bio predusretljiv i lako sklapao prijateljstva, zinuo je da se predstavi. Umesto toga, ona ga je užasno pogledala i oni su žurno otišli uz ulicu.

„Mi nismo kao oni“, Sem je želeo da kaže, ali bio je toliko zbunjen da reči nisu htele da mu izađu iz usta. Umesto toga, čuo se niz dugih, nerazumljivih zvukova, kao da mu se glas usporio.

„Da sam ti rekla, ne bi pristao da pođeš“, rekla je Lora, kao izvinjenje. Sem je pogledao na sat. Bilo je jedanaest i tri.

„Pa, zašto ste ovde, Seme?“

Pitanje je visilo u vazduhu. Lora je čekala da njen muž odgovori. Pošto nije, ona je pokušala da govori, ali umesto reči, iz njenih usta je izašla fina prašina integralnog keksa i ona je počela da kašlje. Žena naspram njih nije podigla pogled, samo je nastavila da zapisuje njihova imena na vrhu prazne strane beležnice sa spiralnim povezom, formata A4. Dok je čekala da Sem odgovori, podvukla je njihova imena nekoliko puta. Lora je primetila, dok je uzimala drugu čašu vode, da ih je napisala velikim slovima, i zbog toga joj je bilo neprijatno, kao da je to uvećavalo probleme koje je želela da ta žena otkloni. Pored toga, pisala je grafitnom olovkom, što je činilo da problemi deluju nestalnije nego da ih je pisala neizbrisivim mastilom, ali umesto toga, Lora je počela da sumnja u njene profesionalne akreditivne. Olovka je bila tupa, a kraj sažvakano. Jedina osoba u Lorinom životu koja je pisala grafitnom olovkom bila je Nel, a njoj je bilo sedam godina.

Na drugoj strani sveske, takođe napisane običnom olovkom, bile su beleške sa prethodnog sastanka savetnice. Lora je mogla da vidi dve reči napisane velikim slovima i podvučene nekoliko puta. *Stvari na kojima treba raditi*, pisalo je. *PREDIGRA. FANTAZIJA*. Lora nije to očekivala. I to nije bila teritorija koju je nameravala da istražuje. Shvatila je da nije razmišljala o pitanjima koja bi joj mogla biti postavljena, već samo o onome što je ona želela da ispriča. Ali svejedno, ovo je bio njihov prvi sastanak. Glavni izazov biće da natera Sema da govori, pa čak i da ostane u prostoriji.

Lora je prekrstila ruke, a zatim i noge, i nehajno crtala spirale u mrvicama keksa pokušavajući mislima da natera Sema da nešto kaže, nadajući se da nije video beleške za prethodni par. Uzela je još jedan integralni keks i počela da gricka u krug po ivicama, a onda ga ponovo spustila na tanjir. Svesna da bi govor njenog tela mogao delovati defanzivno, ispravila je noge i zavalila se u preveliku sofu. Bila je toliko duboka da nije mogla da savije noge u kolenima. Možda je njena svrha bila da oni koji na njoj sede podetinje, ili bar da ih onesposobi, jer kada je utonula u jastuke sofe, Lora je shvatila da nema snage da se ponovo pomeri. Bila je u klopci. I mada se zbog pastelnoplave osećala pomalo uznemireno, Lora je otkrila da joj nije neprijatno.

Sem je sedeo malo dalje, na samoj ivici, leđa okrenutih ka njoj. Nije htela da ga gleda u oči jer je već bio toliko ljut na nju da bi čak i pogled krajičkom oka mogao biti pogrešno protumačen kao dalji čin agresije. Ali mogla je da ga namiriše. Mirisao je na spaljenu plastiku i na unutrašnjost aviona. Htela je da kaže savetnici da je spustio električni čajnik na gorionik za gas na šporetu i izazvao manji kuhinjski požar, da ne bi pomislila da je u pitanju nešto zlokožno.

Lora je progutala vodu prebrzo i ponovo počela da kašlje, a zatim je popila još vode. Žena je podigla pogled. Kada je videla da Lora pokušava da dešifruje njen rukopis, sklopila je svesku i gurnula je ka paru.

„Volim da budem sasvim otvorena“, rekla je glatko. „Beleške su ovde samo da bi me podsetile o čemu smo razgovarali, kako bismo sledeće nedelje mogli da nastavimo.“

„Vrlo razumno“, rekla je Lora, klimnuvši glavom možda i preterano živahno, pa joj je voda iz čaše pljusnula po farmerkama. Pomislila je kako je, pošto je uhvaćena na delu, najbolje da bude otvorena o onome što je videla. „Ne verujem da ćemo mi stići do fantaziranja i predigre pre pete sedmice.“

Lori se učinilo da čuje Sema kako reži, ali bila je previše zauzeta pokušajem da se ispetlja iz neočekivanog obrta razgovora da bi razmišljala kako bi scena koja se odvijala mogla uticati na njega. Žena nije ništa rekla. „Ili možda pre“, rekla je Lora pokušavajući da pokaže svoju fleksibilnost. „Otvorena sam za sve opcije. Oboje smo, zar ne, Seme? Mada sam sigurna da smo mnogo dosadniji od para sa... ovaj... domaćim.“

„Niste ovde da biste me zabavljali, Lora“, rekla je žena. Nije se smešila, ali nije bila ni ljuta, primetila je Lora. Zapravo, bila je potpuno nedokučiva.

„E sad, Seme, možda biste mi rekli zašto ste ovde?“

Kada se sve uzme u obzir, Lora je zaključila, dobro je što Sema prvog ispituje. Iako je potreba da kaže šta joj je na duši postajala gotovo nepodnošljiva, sada kada je bila ovde, ne samo u prilici već i sa očekivanjima da sve otkrije, bila je sasvim sigurna da je donela pogrešnu odluku. Bilo bi daleko bolje da se sa Semom suočila kod kuće. Ali morala je da stigne ovde, da bude zatvorena u ovu sobu sa ovom potpuno nepoznatom osobom da bi to znala. Život je prečesto bio takav. Čovek ne zna je li postupio ispravno ili ne sve dok ne otkrije karte.

Ovaj plan je u mislima prošla toliko puta da joj se pomalo činilo kao da se on nikada i neće ostvariti. Čak i kada je jutros rekla Semu da će izaći sami da proslave njegov rođendan, delom je verovala da će zaista i biti tako. Lora je izvukla komad papira iz svog zadnjeg džepa i počela da se hladi. Čaša vode je već bila prazna. Shvatila je da, iako je premisa cele ove loše zamišljene operacije potreba za potpunom kontrolom, ona je zapravo izgubila svaku mogućnost da upravlja onim što će uslediti.

„Pa, zašto ste ovde, Seme?“ Žena je strpljivo ponovila pitanje, prekrštajući noge. Sem nije mogao, a da ne primeti da je njena suknja od tvida, neutralnih boja, ali pomalo tesna, počela da se podiže iznad kolena i otkriva delić butine. Zurio je u šaru u obliku riblje kosti toliko dugo da mu se vid zamutio. Zapitao se nakratko da li je ikada spavala sa nekim svojim klijentima i brzo zaključio da su osnovni sastojci domaćinstava u raspadu – gorčina, prekor i bol – verovatno činili obe strane neprivlačnim. Nepoznavanje je činilo ljude seksualno zanimljivim. Detalji koje je znao o najboljim drugaricama svoje žene – Haninim hemoroidima nakon porođaja, Džejninim osetljivim crevima – potpuno su neutralisali njihov seksualni potencijal, čak i u vreme suše. Pridigao se. Sasvim je zapanjen, ispravno je zaključio.

„Zašto sam ja ovde? Vidite, to je vrlo zanimljivo pitanje“, počeo je. „Mislite konkretno ili uopšteno?“

„Konkretno, naravno“, promrmljala je Lora pored njega.

„Lora, važno je da dopustite svom suprugu da sam odgovori na pitanja“, zahtevala je žena.

„Da li mislite u stilu francuskog filozofa ili u smislu radoznalog deteta?“ pitao je Sem. „Zapravo, ja nemam pojma zašto smo ovde. Zapravo, ja sam zaprepашćen. Mislio sam da izlazimo zato što mi je rođendan.“

Lora je osetila napad krivice, ali omeo ju je Sem, koji je počeo da se naginje ka sredini sofe. Kada je stigao do neprijatnog ugla od nekih trideset stepeni, počeo je lagano da naginje glavu na jednu stranu i netremice gleda u nalepnicu na levom reveru ženinog sakoа, pokušavajući da pročita šta piše na njoj. Žena, izvežbana u umetnosti imitiranja pokreta kako bi se ljudi osećali udobno, predusretljivo je uradila potpuno isto i njih dvoje su zurili jedno u drugo, glava nakrivljenih u stranu, kao marionete kojima se pokidao kanap.

„Naopačke je, Liza“, rekla je Lora učtivo, pokazujući nalepnicu. „Vaše ime je naopačke.“

Liza je pogledala nadole, odlepila nalepnicu i pokušala da je vrati kako treba, ali ona više nije bila lepljiva. Zato ju je između dlanova uvaljala u lopticu. Kada je bila dovoljno mala, spustila ju je na sto, a Sem je podigao i ugurao u flašu vode koju je doneo u prostoriju. Plutala je.

„Znate li, Liza, da je vaše ime anagram za azil?“ rekao je.

„Mislim, Seme, da se osećate pomalo pasivno-agresivno“, rekla je Liza mirno. „Idem da nam svima napravim po šolju čaja, Seme, a kada se vratim, pokušaćemo ponovo. Pijete li čaj sa šećerom?“

„Da“, „Ne“, rekli su Sem i Lora istovremeno. Vrata su se zatvorila i ostali su sami.

„Zašto si tako neprijatan?“ prošaputala je Lora. „Nije ona kriva.“

„Ne mogu da verujem da mi uopšte postavljaš to pitanje“, rekao je Sem. „Ali u duhu zajedničkog ispovedanja, moram da kažem, Lora, da sam do pre dva sata mislio da si u nedelju ujutro zakazala bebisiterki da bismo mogli da provedemo malo kvalitetnog vremena zajedno. Mislio sam da mi priređuješ neko iznenađenje poput onih koje Džonatan toliko voli: vikend u Pragu, ili čak jeftini pansion na Erls kort roudu. Prosto ne mogu da poverujem da si ovo uradila. U neverici sam. Ostao sam bez teksta.“

„Pa, Džonatan je deo razloga zašto smo ovde“, promrmljala je Lora. Borila se da pronađe način da ono što je uradila objasni tako da ispadne pozitivac. Ili bar da pruži neko logično objašnjenje.